

PATVIRTINTA
Rokiškio Rudolfo Lymano
muzikos mokyklos 2024-08-30,
direktoriaus įsakymu Nr. V-93

ROKIŠKIO RUDOLFO LYMANO MUZIKOS MOKYKLOS NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO ANKSTYVOJO MUZIKINIO UGDYMO PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokyklos pavadinimas – Rokiškio Rudolfo Lymano muzikos mokykla.
2. Mokyklos teisinė forma – biudžetinė įstaiga.
3. Buveinės adresas – Kauno g. 4, LT-42115, Rokiškis. Programos rengėjai – Mokyklos direktoriaus įsakymu sudaryta darbo grupė ugdymo programoms parengti (mokyklos direktoriaus 2023 m. sausio 30 d. įsakymas Nr. 10-V/1.3.). Darbo grupės narių kvalifikacija atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 48 str. ir mokytojų kvalifikacijos apraše nustatytus reikalavimus.
4. Programos pavadinimas – ankstyvojo muzikinio ugdymo programa (toliau – Programa), parengta remiantis kriterijais, patvirtintais LR Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. sausio 4 d. įsakymu Nr. V-4 „Dėl bendrųjų iš valstybės ar savivaldybių biudžetų finansuojamų neformaliojo švietimo programų kriterijų aprašo patvirtinimo“ bei Neformaliojo vaikų švietimo koncepcija (patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2023-07-31 Nr. V-1030 redakcija).
5. Programos kodas NŠPR – 120100429.
6. Programos kryptis – muzika, kodas 01.
7. Programa patvirtinta – Rokiškio Rudolfo Lymano muzikos mokyklos direktoriaus įsakymu.
8. Programos trukmė – 35 valandos per metus. Programos trukmė – 1 metai.
9. Programa skirta tikslinei amžiaus grupei – 4-6 metų vaikams.

II SKYRIUS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

10. Programos tikslas – atskleisti ir ugdyti ikimokyklinio bei priešmokyklinio amžiaus vaikų prigimtinių muzikalumą, skatinti kūrybiškumą, ugdyti įvairius gebėjimus, kompetencijas.
11. Programos uždaviniai:
 - 11.1. tobulinti vaiko sensorinės sistemos gebėjimus, muzikos garso aukščio, trukmės, stiprumo, tembro suvokimą;
 - 11.2. ugdyti teisingos tarties, dainavimo, ritminio pojūčio, individualaus ir kolektyvinio muzikavimo toniniais, perkusiniais ir kt. instrumentais, muzikos klausymo įgūdžius;
 - 11.3. tobulinti kūno plastikos, ritminio judėjimo, motorikos įgūdžius;
 - 11.4. skatinti domėjimąsi menine – muzikine įvairių šalių bei savo krašto etnokultūra, tradicijomis, muzikos instrumentais;
 - 11.5. skatinti vaiko emocinę raišką, tobulinti vaizduotę, atmintį.

III SKYRIUS KOMPETENCIJOS, PASIEKIMAI IR JŲ (ISI)VERTINIMAS

12. Įgyvendinant programą, ugdomos vaikų kompetencijos:

12.1. Pažinimo kompetencija - motyvacija ir gebėjimas pažinti save ir pasaulį, įgyjama perimant asmens kultūrinę patirtį, tenkinant savirealizacijos poreikius muzikuojant. Ši kompetencija apima visas muzikinio ugdymo veiklas, elementariąsias muzikos sąvokas, žinias, elgesio klasę, scenoje, taisykles. Muzikinis pažinimas – tai būdas, skatinantis emociją, kūrybiškumą, dvasingumą, vaizduotę. Per įvairias kūrybines muzikines veiklas: dainuojant, judant, klausant muzikos, atliekant ritmo užduotis, grojant įvairiais muzikos instrumentais, mokiniai įvaldo elementariąsias muzikos sąvokas, praktinius muzikavimo, bendravimo, komunikavimo įgūdžius, taisykles. Muzikuodami, dainuodami, klausydamiesi muzikos, mokiniai atskleidžia savo gebėjimus ir juos tobulina, mokosi įveikti kylančius iššūkius, rasti tinkamus paaiškinimus, sprendimus. Mokantis muzikos, per įvairias užduotis, klausimus, diskusijas, aptariami vaiko poreikiai, rezultatai, pasiekimai.

12.2. Kūrybiškumo kompetencija – muzikiniame ugdyme ji apima muzikinio teksto suvokimą, jo perteikimą ir komunikacinę sąveiką bei analizę ir interpretavimą. Ji ugdoma naudojant įvairius metodus ir būdus, kurie skatina vaikų saviraišką, eksperimentavimą ir originalumą. Vaikai gali būti skatinami groti įvairiais muzikos instrumentais ar dainuoti be išankstinio pasiruošimo: improvizuoti mokytojo pateiktus ritmo pratimus, kurti mokytojo pradėtą dainelę (melodiją, žodžius, ritmą), iliustruoti muzikinį kūrinį, inscenizuoti, pritaikyti judesį pagal turinį, kurti ritmines kompozicijas skambant muzikai ir pan. Tai skatina reikštis per muziką, eksperimentuoti su garsais ir ritmais bei kurti unikalias muzikines improvizacijas.

12.3. Kultūrinė kompetencija – tai kultūrinė savimonė, grįsta žiniomis (patirtimi), raiška ir kultūriniu sąmoningumu. Vaikai žaidžia tradicinius muzikinius savo šalies ar kitų kultūrų žaidimus, dainuoja daineles. Tai gali būti ir didaktiniai žaidimai, rateliai ar kitos žaidimų formos, kurios yra įprastos skirtingose kultūrose. Susipažįsta su pasaulio, savo šalies autentiškais muzikos instrumentais, girdi jų skambesį pamokose, klausant audio, stebint vaizdo įrašus. Užsiėmimuose mokomasi sekti įvairių tautų pasakas, eilėraščius, istorijas, dainuoti daineles, jas inscenizuoti, pritariant įvairiems instrumentams. Dalinamasi savo šeimos muzikos tradicijomis ir papročiais, - tai skatina kultūrinį mainą ir pagarbą skirtingoms kultūrinėms patirtims. Šios veiklos padeda vaikams ne tik pažinti ir suprasti įvairių kultūrų muziką, bet ir ugdyti pagarbą, atvirumą ir toleranciją kitų kultūrų atžvilgiu.

12.4. Socialinė emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija – tai asmens savimonė ir savitvarda, socialinis sąmoningumas, tarpusavio santykių kūrimo gebėjimas, atsakingas sprendimų priėmimas ir asmens formavimasis fizine ir psichine prasme. Vaiko fizinė sveikata siejama su muzika – judesio, pantomimos elementų, šokio integravimu, tai – dalyvavimas muzikinėse veiklose, kuriose šokama, ritmiškai judama ar žaidžiami didaktiniai žaidimai. Taip skatinamas vaiko fizinis aktyvumas ir koordinacija. Emocinei gerai sveikatai palaikyti – klausomasi ramios muzikos, kuri gali būti naudojama kaip atsipalaidavimo technika po aktyvių veiklų. Atliekami kvėpavimo pratimai – jie padeda valdyti stresą. Pamokėlėse mokomasi dainelių, žaidimų, kurie skatina sveikus įpročius, tokius kaip rankų plovimas, dantų valymas, sveikas maistas, miegas. Po kiekvienos veiklos - reflektuojama apie tai, ką jie išmoko ir kaip jie jautėsi. Diskusijos apie sveiką gyvenseną, emocijas ir socialinius įgūdžius padeda vaikams geriau suprasti šias temas. Tai ne tik skatina vaikų muzikinį ugdymą, bet ir padeda ugdyti svarbias socialines emocijas ir sveikos gyvensenos kompetencijas, kurios yra esminės visapusiškam asmenybės vystymuisi.

12.5. Pilietiškumo kompetencija – tai pilietinis tapatumas ir pilietinė galia, grįsta vertybėmis, nuostatomis, žiniomis ir praktinio veikimo gebėjimais, įgalinančiais kartu su kitais atsakingai kurti demokratišką visuomenę, stiprinti Lietuvos valstybingumą. Pamokėlėse pilietiškumo kompetencija ugdoma mokantis gerbti savo ir kitų kultūrų (subkultūrų) muziką, suvokti muzikos reikšmingumą visuomenės gyvenime. Mokomasi suprasti ir paaiškinti muzikoje vyraujančią simbolinę galią, telkiančią ir vienijančią bendruomenes ir visuomenę. Mokomasi himnų, kitų - svarbią simbolinę reikšmę įgijusių autorinių bei liaudies dainų. Dainomis atskleidžiama muzikos tradicijos reikšmė tautinei savimonei ir kultūrai. Vaikai noriai dalyvauja mokyklos, rajono, renginiuose, pasirodymuose tėveliams ir bendruomenei.

12.6. Komunikavimo kompetencija – tai motyvacija ir gebėjimas kurti, perduoti ir suprasti žinias (faktus, požiūrius ar asmenines nuostatas), etiškai naudotis verbalinėmis ir neverbalinėmis komunikavimo priemonėmis ir technologijomis. Atlikdami muziką, improvizuodami vaikai generuoja idėjas ir išreiškia jas įvairiais muzikiniais garsais, kalba, judesiais bei formomis, atitinkančiomis jų galimybes ir muzikinį identitetą. Pasitelkiant muzikos išraiškos priemones - perduodama savo arba kito autoriaus sukurta įtaigi muzikinė žinia, kuria siekiama džiaugsmingai pasidalinti emocijomis. Klausydami muzikos - tobulina kalbos įgūdžius, reiškia emocijas, jas interpretuoja. Muzikinėse veiklose mokiniai komunikuoja ir žodiniu, ir neverbaliniu būdu (pvz., reaguoja į muziką, perteikia jos įspūdį kūno kalba, kitomis formomis). Pamokėse mokomasi atlikti, kurti, suvokti ir vertinti muziką, ugdomas muzikinis raštingumas, atmintis, komunikaciniai gebėjimai.

12.7. Skaitmeninė kompetencija – tai motyvacija ir gebėjimas naudotis skaitmeninėmis technologijomis užduotims atlikti. Žaisdami įvairiose veiklose vaikai mokosi atsakingai, saugiai ir etiškai naudotis įvairiais skaitmeniniais įrenginiais, įrankiais, technologijomis ir bendrauti skaitmeninėje erdvėje. Naudodamiesi prieinamomis skaitmeninėmis technologijomis (planšetiniu kompiuteriu, išmaniuoju telefonu, interaktyviu ekranu, programėlėmis ir pan.), vaikai peržiūri skaitmeninį turinį, ieško informacijos, piešia, kuria, pritaiko muzikos ritmą, instrumentų tembro skambesį (pvz. „Chrome“ muzikos laboratorija, learningapps.com ir kt programėlės), dalinasi patirtimi. Naudojant skaitmenines technologijas vaikai ugdomi dainavimo (intonavimo), ritmo pojūčio, judesio, koordinacijos, plastikos įgūdžius. Vaikų skaitmeninės kompetencijos ugdymas apima muzikavimą, muzikos kūrimą ir muzikos reiškinių bei kultūrinių kontekstų pažinimą. Muzikuodami ir kurdami muziką, vaikai mokosi valdyti ne tik realius, bet ir virtualius muzikos instrumentus, kitus muzikavimo bei muzikos kūrimo įrankius. Skaitmeninių technologijų naudojimas prisideda ugdant mokinių gebėjimą spręsti problemas, kritiškai mąstyti.

13. Baigę programą, vaikai:

13.1. bus sukaupę individualios ir(ar) kolektyvinės muzikinės raiškos patirties;

13.2. bus įgiję minimalius muzikinio raštingumo ir kompetencijų pradmenis;

13.3. bus pasirengę ir motyvuoti tęsti mokymąsi pagal pradinio muzikinio formalųjį švietimą papildančio ugdymo programą.

14. Mokinių kompetencijos ir pasiekimai vertinami vadovaujantis Mokyklos mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu 2021 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. 43.1-V/1.3. Redakcija 2024 m. rugpjūčio 30 d. įsakymu Nr. V-94

IV SKYRIUS TURINYS, METODAI IR PRIEMONĖS

15. Programos turinį sudaro:

15.1. integruotas muzikinis ugdymas;

15.2. muzikavimas (gali būti skiriamas nuo 6 metų vaikams).

16. Integruoto muzikinio ugdymo paskirtis – ugdyti prigimtinius, muzikinius, pažintinius vaiko savirealizacijos poreikius. Integruotas muzikinis ugdymo turinys apima šias veiklos sritis:

16.1. dainavimas;

16.2. ritmika;

16.3. grojimas toniniais, perkusiniais muzikos instrumentais;

16.4. muzikos klausymas;

16.5. judesio dermė su muzika, improvizacija ir kūryba.

17. Muzikavimo (instrumentais) paskirtis – supažindinti su muzikos instrumentais. Muzikuoti galima fortepijonu, akordeonu, būgnais, smuiku, violončele, gitara, kanklėmis, mediniais ir variniais pučiamaisiais, elektroniniais instrumentais, dainuoti. Muzikavimas apima šias veiklos sritis:

17.1. supažindinimas su instrumentu;

17.2. muzikavimo įgūdžių pradmenų suteikimas;

17.3. muzikinės kalbos suvokimo ugdymas.

18. Programą baigę vaikai, muzikinį ugdymą gali tęsti pasirinkdami pradinio muzikinio formalųjį švietimą papildančio ugdymo programą.

19. Siekiant atskleisti mokinio individualybę, ugdymo procese taikomi įvairūs metodai ir strategijos:

19.1. žaidybiniai metodai: žaidybinių situacijų, siužetų su muzikiniais intarpais, improvizacijomis, ritmu, kūrimas;

19.2. inscenizavimo metodai: pasakų, animacinių filmų, mįslių, dainelių ir t.t. personažų, situacijų kūrimas ir vaidyba;

19.3. informaciniai metodai: žodiniai – diskusija, pasakojimas, pokalbis, aiškinimas;

19.4. vaizdiniai metodai: iliustravimas, demonstravimas, stebėjimas;

19.5. praktiniai metodai: pratimai, bandymai, kartojimas, remiantis garso žodinais, emociniais vaizdiniais, apibūdinančiais garso skambesio charakteristiką;

19.6. kūrybiniai, variaciniai metodai: rėmimasis mokinio ankstesne pažinimo patirtimi, vaikų klausos ir garso reflektorių ryšiu, suprantamais vaizdiniais, kurių fiziologinis pagrindas yra asociatyvūs ryšiai, kūno judesių panaudojimas išreiškiant muziką t.y. ritmą, melodiją, slinktį bei kūrinio turinio iliustratyvius elementus, nuotaiką.

20. Programai įgyvendinti pasitelkiamos šiuolaikinės ugdymosi priemonės ir aplinka: užsiėmimų patalpose – pianinas, lenta, kompiuteris su interneto prieiga, televizorius ar vaizdo projektorius, garso klausymosi programinė įranga, įvairūs toniniai ir ritmo (perkusiniai) instrumentai, piešimo priemonės. Visos priemonės, instrumentai, išdėstyti taip, kad vaikams būtų prieinami, skatintų smalsumą, norą žaisti, veikti, ieškoti, tirti, kurti, atrasti, pažinti.

V SKYRIUS

PROGRAMOS PRITAIKYMAS ĮVAIRIŲ UGDYMO SI POREIKIŲ TURINTIEMS MOKINIAMS

21. Programa pritaikyta įvairių ugdymosi poreikių turintiems mokiniams. Mokytojas, turintiems kalbos raidos, kalbėjimo ir komunikacijos, autizmo spektro, psichologinių ir kt. sutrikimų vaikams, padeda adaptuotis grupėje, skatina jų bendravimą su kitais vaikais. Mokytojas nuolat bendrauja ir bendradarbiauja su vaikų tėvais.

22. Ugdymo procese vadovaujamasi mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu LR Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2011 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. V-1795 „Dėl mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

23. Atsižvelgiant į mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, užtikrinamas ugdymas pritaikytoje ugdymosi aplinkoje, aprūpinama specialiosiomis mokymo priemonėmis ir ugdymui skirtomis techninėmis pagalbos priemonėmis mokykloje.

SUDERINTA

Mokytojų tarybos posėdyje

2024 m. birželio 12 d.

Protokolo Nr. 2